

NËNCMIMI I MANDJEMADHËSISË

Shejhu: Abdul-Muhsin El-Kasim

1/7/1424H

Me të vërtetë falenderimet i takojnë Allahut. Atë e falenderojmë dhe vetëm prej Tij ndihmë dhe falje kërkojmë. Kërkojmë prej Allahut që të na ruajë nga të këqijat e veteve tona dhe nga punët tona të këqija. Atë që e udhëzon Allahu nuk ka se kush e humb dhe atë që Allahu e humb nuk ka se kush ta udhëzojë. Dëshmoj se nuk ka të adhuruar tjetër përveç Allahut, Një dhe i pashoq, dhe dëshmoj se Muhammedi është rob dhe i dërguari i Tij, falja dhe shpëtimi i Allahut qoftë mbi të, mbi familjen dhe shokët e tij.

O ju muslimanë! Djeni se rregullimi i birit të Ademit arrihet me besim dhe punë të mira. Puna për rregullimin e zemrës është më e mirë sesa adhurimet nafile. Punët e zemrës kanë shpërblimin dhe ndëshkimin njësoj si edhe punët e gjymtyrëve. Shpërblehesh për dashurinë dhe urrejtjen për hir të Allahut, shpërblehesh për mbështetjen tek Allahu si dhe nëse dëshiron që të bësh diçka të mirë. Njëkohësisht ndëshkohesh për mendjemadhësinë, smirën dhe syefaqësinë. Sa më i thjeshtë të jetë dhe sa më shumë adhurim të bëjë robi aq më shumë afrohet ai tek Zoti i tij dhe aq më shumë autoritet do të ketë. Origjina e gjithë veseve të këqija është mendjemadhësia, Iblisi e kishte këtë cilësi e ajo e bëri atë që ta kishte smirë Ademin alejhis-selam prandaj ai u tregua mendjemadh dhe nuk pranoi që t'i bindej urdherit të Zotit të tij **"E kur u thamë engjëjve: Bini në sexhde për Ademin, ata menjëherë iu përlulën, me përjashtim të Iblisit (djallit). Ai rrefuzoi dhe u tregua mendjemadh dhe u bë prej jobesimtarëve."** (El-Bekare: 34) Për shkak të mendjemadhësisë jehudët u larguan nga besimi edhe pse e panë Muhammedin alejhis-selam dhe e ditën se profecia e tij ishte e vërtetë. Mendjemadhësia e ndaloi të birin e Ubej ibn Selulit që të nënshtrohej para së vërtetës. Ajo e ndaloi Ebu Xhehlin nga pranimi i Islamit. Për shkak të saj kurejshët zgjodhën humbjen dhe lanë udhëzimin. Allahu i Madhëruar ka thënë: (Ky është komentimi i ajetit) **"Ata, kur u thuhej: Nuk ka të adhuruar tjetër përveç All-llahut. tregoheshin mendjemëdhën."** (Es-Saffat: 35) Sulejmani alejhis-selam e thirri Belkisën dhe popullin e saj që mos të përpiqeshin të lartësoheshin mbi të tjerët por të bindeshin. **"Të mos mbaheni me të madhe kundër meje, po të vini të dorëzuar (besimtarë)!"** (En-Neml: 31) Ajo është shkak për përçarje, mosmarrveshje dhe urrejtje. Allahu i Madhëruar ka thënë për Beni Israilët: (Ky është komentimi i ajetit) **"Mirëpo, për shkak të zilisë që kishin ndërmjet vete, ata u përçanë vetëm atëherë kur u erdhi dija që ta kuptojnë ..."** (El-Xhathije: 17) Për shkak të saj Beni Israilët i përgënjeshtroan dhe i vranë pejgamberët e tyre. **"E sa herë që ju erdhi ndonjë i dërguar me çka nuk u pëlqeu juve, u bëtë mendjemëdhën, disa prej tyre i përgënjeshtroan e disa i vranë?"** (El-Bekare: 87) Ajo është një nga cilësitë e

munafikëve "E kur u thuhet: E jani te i dërguari i All-llahut që ai të kërkojë (prej Allahut) falje për ju. Ata tunden kokat e tyre dhe i sheh se si ta kthejnë shpinën duke u treguar mendjemadhënj." (El-Munafikun: 5) Shumë prej popujve të mëparshëm u ndëshkuan sepse mendjemadhësia ishte një nga cilësitë e tyre, Allahu i Madhëruar për popullin e Nuhit alejhis-selam ka thënë: (Ky është komentimi i ajetit) "... dhe mbulonin kokat me teshat e tyre dhe vazhdonin në atë të tyren me një mendjemadhësi të fortë." (Nuh: 7) Dhe për faraonin ka thënë: (Ky është komentimi i ajetit) "Dhe ashtu ai dhe ushtria e tij u sollën në tokë me mendjemadhësi ndaj së vërtetës dhe menduan se nuk do të kthehen te Ne. Prandaj, Ne e kapëm atë dhe ushtrinë e tij dhe e hodhëm në det, shiko pra se si përfundojnë mizorët." (El-Kasas: 39-40) Për popullin e Hudit alejhis-selam ka thënë: (Ky është komentimi i ajetit) "Sa i përket Adit, ata pa pasur kurrfarë të drejte, u treguan mendjemadhënj ndaj banorëve në tokë dhe thanë: Kush ka fuqi më të madhe se ne? A nuk e ditën ata se All-llahu, i cili i krijoi ka fuqi më të madhe se ata?! Ata i mohuan argumentet tona. Prandaj Ne kundër tyre lëshuan një erë shumë të ftohtë gjatë disa ditëve fatzeza për t'u dhënë të përjetojnë dënimin nënçmues në jetën e kësaj bote, ndërsa dënimi në botën tjetër do të jetë edhe më nënçmues dhe ata nuk do të ndihmohen." (Fussilet: 15-16)

Mendjemadhënjtë kanë qenë gjithmonë armiq të pejgamberëve dhe pasuesve të tyre "Paria, që ishte kryelartë nga populli i tij, tha: O Shuajb, ne do të dëbojmë ty dhe së bashku me ty edhe ata që besuan nga fshati ynë, ose patjetër do të ktheheni në fenë tonë." (El-A`raf: 88) Musai alejhis-selam kërkoi mbrojtjen e Allahut prej tyre "Musai tha: Unë u mbrojta me Zotin tim dhe Zotin tuaj prej çdo mendjemadhi, që nuk i beson ditës së llogarisë!" (Gafir: 27)

Mendjemadhi pason epshet e tij, e shikon veten e tij si të përsosur ndërsa të tjerët i shikon si mangët. Zemra e tij është e vulosur dhe nuk pranon asgjë tjetër përveç asaj që ia dëshiron epshi i tij. "Në këtë mënyrë All-llahu vulos zemrat e atyre që nuk kuptojnë." (Err-Rrum: 59) Allahu i Madhëruar e urren mendjemadhësinë "... me të vërtetë All-llahu nuk e do asnjë mendjemadh që mburret." (Lukman: 18) Mendjemadhi nuk mund të pranojë këshillën e as të nxjerrë mësimë "Unë do t'i largoj nga argumentet e Mia ata të cilët pa pasur të drejtë tregohen mendjemadhënj në tokë ..." (El-A`raf: 46)

Ai që tregohet mendjemadh ndaj së vërtetës sprovohet duke iu nënshtruar së kotës dhe ndodh që të ndëshkohet për të që në dynja. Një personit në kohën e Muhammedit alejhis-selam iu paralizua dora për shkak të mendjemadhësisë. Seleme ibnul-Ekue ka thënë: *Një burrë hëngri me dorën e majtë para Muhammedit alejhis-selam. Ai i tha: "Ha me të djathtën!" Tha: Nuk mundem. Tha: "Kurrë mos mundsh."* Nuk e ndaloi nga ajo gjë veçse mendjemadhësia e pas asaj dite nuk e ngriti më dorën e tij në gojë. Transmetoi Muslimi. Kushdo i cili ka sado pak mendjemadhësi në zemrën e tij, nuk do të hyjë në Xhennet. Muhammedi alejhis-selam ka thënë: "Ndërsa një burrë po ecte i veshur me një rrobë të bukur duke i pëlqyer vetja e tij, me flokë të lyer, Allahu e bëri që të fundosej në tokë e kështu do të ndëshkohet deri në ditën e Kijametit." Transmetoi Buhariu dhe Muslimi. Në botën tjetër ai ndëshkohet me të kundërtën e asaj që dëshironte, kush përpiket që të tregohet më i lartë se të tjerët, në ditën e Kijametit kanë për ta shtypur njerëzit me

këmbë. Muhammedi alejhis-selam ka thënë: **"Kryeneçët dhe mendjemëdhenjtë do të ringjallen ditën e Kijametit në madhësinë e një grimce e njerëzit do t'i shkelin me këmbët e tyre."** Transmetoi Tirmidhiu. **"Nuk do të futet në Xhennet ai në zemrën e të cilit ka sa një grimcë mendjemadhësi."** Transmetoi Buhariu.

Zjarri është banesa e tyre **"A nuk është në Xhehennem vendi i mendjemëdhenjve?"** (Ez-Zumer: 60) Muhammedi alejhis-selam ka thënë: **"Foli Xhenneti dhe Zjarri. Tha Zjarri: Tek unë ka vetëm kryelartë dhe mendjemëdhenj. E tha Xhenneti: Tek unë janë vetëm të dobëtit dhe më të varfërit e njerëzve."** Transmetoi Muslimi.

O ju muslimanë! Mendjemadhësia është një nga të veçantat e Zotit të Madhëruar dhe e askujt tjetër. Nëse ndonjë prej krijesave e zgjedh këtë si cilësi të tij, atë ka për ta ndëshkuar Allahu. Muhammedi alejhis-selam transmeton prej Zotit të tij në një hadith kudsî se Ai ka thënë: **"Krenaria është izari (veshja e poshtme) Im ndërsa mendjemadhësia është ridai (veshja e lartme) Im. Kush më kundërshton në njërën prej tyre kam për ta ndëshkuar."** Transmetoi Muslimi.

Islami ka ndaluar nga çdo rrugë që të çon drejt mendjemadhësisë prandaj ndaloi veshjen e mëndafshit dhe floririt për burrat sepse ato mund ta çojnë atë në mendjemadhësi. Atij që zgjat robën e tij poshtë syrit të këmbës i është premtuar ndëshkim. Muhammedi alejhis-selam ka thënë: **"Tre personave nuk u flet Allahu ditën e Kijametit, nuk shikon tek ta, nuk i pastron (nga gjynahet) dhe për ta do të ketë ndëshkim të dhimbshëm."** E tha këtë tre herë. Ebu Dherr tha: Me të vërtetë që kanë humbur e janë shkatërruar, kush janë ata o i Dërguar i Allahut? Tha: **"Ai që zgjat rrobën poshtë syrit të këmbës, ai që përmend të mirën që bën dhe ai që shet mallin e tij duke u betuar në gënjeshtëri."** Transmetoi Muslimi.

Gjithashtu është e ndaluar tu kthesh shpinën njerëzve nga mendjemadhësia (e mos t'i shikosh drejt në sy) si dhe të ecet me mendjemadhësi përveçse në luftë (para armikut). Allahu i Madhëruar ka thënë: (Ky është komentimi i ajetit) **"Dhe mos shtrembëro fytyrën tënde prej njerëzve e mos ec nëpër tokë kryelartë ..."** (Lukman: 18) Prandaj hiqe rrobën e mendjemadhësisë sepse ajo nuk është për ty por është për Zotin tënd dhe vishe rrobën e thjeshtësisë sepse nuk hyn diçka prej mendjemadhësisë në zemrën e dikujt veçse i pakësohet atij llogjika. E gjithë kjo vjen si pasojë e mosnjohjes që robi ka për Zotin dhe veten e tij e nëse do ta kishte njohur Zotin dhe cilësitë e Tij e do të kishte njohur veten e tij të mangët, nuk do të kishte ndodhur kjo. Sufjan ibn Ujejne ka thënë: **Frikësohu për atë që kundërshton nga mendjemadhësia sepse Iblisi kundërshtoi nga mendjemadhësia dhe për këtë u mallkua.**

Kush i hap vetes derën e mendjemadhësisë veçse i ka hapur asaj dyert e së keqes e kush ia mbyll vetes atë derë veçse i ka hapur vetes dyert e mirësisë së gjerë e kjo me dëshirën e Allahut. Mendjemadhësia që çon në kundërshtimin e besimit e bën personin që të mos futet në Xhennet siç thuhet në ajetin (ky është komentimi i tij) **"... e ata që nga mendjemadhësia i shmangen adhurimit ndaj Meje, do të hyjnë në nënçmuar në Xhehennem."** (El-Gafir: 60)

Ka prej mendjemadhësisë që të çon në kundërshtimin e besimin të detyruar e ajo e bën personin që të mohojë të vërtetën dhe të përçmojë krijesat. Muhammedi alejhis-selam ka thënë: **"Nuk do të futet në Xhennet ai në zemrën e të cilit ka sa një grimcë mendjemadhësi."** Thanë: O i Dërguar i Allahut! Personi dëshiron që rroba e

tij të jetë e bukur dhe shapkat e tij të jenë të bukura. Tha: "**Mendjemadhësia është të mohosh të vërtetën dhe të përçmosh njerëzit.**" Transmetoi Muslimi.

O ju muslimanë! Dijeni se thjeshtësia e bën njeriun të jetë i lartësuar dhe i nderuar në dynja dhe Ahiret siç ka thënë Muhammedi alejhis-selam: "**Nuk thjeshtësohet dikush për hir të Allahut veçse e lartëson atë Allahu.**" Transmetoi Muslimi. Thjeshtësia është një nga cilësitë e pejgamberëve dhe njerëzve të shquar. Musai alejhis-selam ndihmoi dy gra, babai i të cilave ishte plak i moshuar, Daudi alejhis-selam hante nga ajo që fitonte me duart e tij, Zekerija ishte marangoz ndërsa Isai alejhis-selam thoshte: "**Më ka bërë të mirësjellshëm ndaj nënës sime, e nuk më ka bërë kryelartë e as të padëgjueshëm!**" (Merjem: 32)

Nuk ka asnjë profet veçse gjatë jetës së tij kishte qenë çoban me bagëti. Muhammedi alejhis-selam ka qenë zemërbutë, i mëshirshëm, i butë me besimtarët, ndihmonte të tjerët, qepej mbi gomar, përsëhënde të vegjëlit dhe gjithmonë përsëhënde i pari, i përgjigjej ftesës së gjithkujt. Kur Aishja (Allahu qoftë i kënaqur prej saj!) u pyet për të se çfarë bënte në shtëpi tha: *Ishte gjithmonë në shërbim të familjes së tij e kur vinte koha e namazit shkonte për tu falur.* Transmetoi Buhariu.

Thjeshtësia është shkak që në shoqëri të mbahet drejtësi e të ketë dashuri e afrimetet mes njerëzve. Muhammedi alejhis-selam ka thënë: "**Allahu më shpalli urdhërin që të jemi të thjeshtë që kështu askush mos të mburret para të tjerëve dhe askush mos t'i bëjë padrejtësi të tjerëve.**" Transmetoi Muslimi.

Atw person që është i thjeshtë e gjen gjithnjë të përlulur para Allahut, i mëshirshëm me robërit e Tij, nuk e gjen që të ketë marrë hakun e dikujt përkundrazi gjithmonë u bën mirë të tjerëve e kjo është një cilësi të cilën Allahu i Madhëruar ia jep kujt të dojë prej robërve të Tij.

O ju muslimanë! Pas thjeshtësisë që duhet treguar para Allahut thjeshtësia më e pëlqyer është ajo para prindërve duke u treguar bamirës me ta, duke i nderuar ata, duke iu bindur atyre nëse nuk ka në këtë gjë kundërshtim të Allahut, duke iu buzëqeshur, duke folur me ta me butësi, duke i respektuar, duke u lutur për ta kur ata janë gjallë dhe pas vdekjes së tyre. Allahu i Madhëruar ka thënë: (Ky është komentimi i ajetit) "**Dhe në shenjë mëshire shtrije pranë tyre krahun përulës e respektues dhe thuaj: Zoti im! Mëshiroji ata të dy, sikurse më edukuan mua kur isha i vogël.**" (El-Isra: 24)

Tregohu i thjeshtë në fe dhe mos e kundërshtoj atë me mendimet apo epshet e tua. Mos nguro për ta mësuar dhe për të punuar me të. Nëse dikush të këshillon pranoje atë këshillë prej tij dhe falenderoje atë. Nëse dikush të urdhëron për një të mirë ose të ndalon nga diçka e keqe bindju atij. Fudejl ibn Ijadhi (Allahu e mëshiroftë!) ka thënë: *Thjeshtësia është t'i nënshtrohesh të vërtetës dhe t'i bindesh asaj. Dikush i tha Malik ibn Miguelit: Frikësoju Allahut. E ai e uli faqen e tij në tokë.*

Mësuesi dhe nxënësi duhet që të tregohen të thjeshtë ndaj njëri-tjetrit. Shejhu i muhadhithinëve Ebu Musa El-Medijni u mësonte fëmijëve leximin e Kur'anit dhe ulej me ta, me gjithë autoritetin e lartë që kishte.

Tregohu i thjeshtë me të sëmurët duke i vizituar ata, duke qëndruar përkrah tyre, duke u lehtësuar atyre vuajtjet me sa të kesh mundësi dhe duke u përkujtuar atyre se duhet të jenë të kënaqur dhe të shpresojnë shpërblimin. Tregohu i afërt me të varfërit dhe të vobektit, shikojti fytyrat e atyre që kanë turp të lypin dhe ndihmoji ata. Bishr

ibn Harith (Allahu e mëshiroftë!) ka thënë: *Nuk kam parë gjë më të bukur sesa një i pasur që ulet para të varfërit.*

"Atë vend të përjetshëm (Xhennetin) ua kemi përcaktuar atyre që nuk duan as mendjemadhësi e as ngatërresë në tokë, e përfundimi i këndshëm u takon atyre që janë të devotshëm." (El-Kasas: 83)

O ju muslimanë! Nderi arrihet duke iu nënshtruar Allahut dhe duke u treguar i thjeshtë me muslimanët e duke qenë i duruar me ta. **"... dhe shtriji krahët e tu (të mëshirës) për besimtarët."** (El-Hixhr: 88)

Përveç kësaj mos harro leximin e Kur'anit, të haditheve profetike, sillu mirë, bë të mira, mos dëmto askënd, mos përgojo dhe mos fut të tjerët në sherr, mundohu që më shumë tu bësh mirë njerëzve sesa të përfitosh prej tyre. I thjeshtë është ai i cili kur shikon dikë tjetër thotë: Ky është më i mirë se unë. Shafiu (Allahu e mëshiroftë!) ka thënë: *Njeriu me autoritet më të lartë është ai i cili nuk i jep rëndësi autoritetit të tij, njeriu me mirësi më të mëdha është ai i cili nuk përpiqet të shikojë mirësitë që ka. Nëse Allahu të begaton me diçka prite atë me falenderim.*

O robërit e Allahut! Allahu ju ka urdhëruar me diçka për të cilën filloi vetë i pari duke thënë: (Ky është komentimi i ajetit) **"Me të vërtetë Allahu dhe engjëjt e Tij e lavdërojnë Pejgamberin. O ju që keni besuar, lavdërojeni atë (duke bërë salavate për të) dhe përshëndeteni me selam."** (El-Ahzab: 56)

www.alharamainonline.org